

Sygn. akt II CNP 112/06

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 19 grudnia 2006 r.,
skargi B.S.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu
Okręgowego w Z. z dnia 18 kwietnia 2005 r., sygn. akt [...],
wydanego w sprawie z wniosku "I." – G., M. - Spółki Jawnej
przy uczestnictwie dłużnika J.S. wspólnika Spółki Jawnej – „S.” S., N., S.
przy udziale małżonki dłużnika – B.S.
o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Skarżąca, wnosząc o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, nie wyczerpała toku instancji, ponieważ nie złożyła w terminie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Zgodnie zaś z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje wyłącznie od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Jednakże art. 424¹ § 2 k.p.c. przewiduje uprawnienie do wniesienia skargi w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, także od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, gdy strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych.

Według postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06 (OSNC 2006, nr 6, poz. 113), za wypadek wyjątkowy, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., można uznać - przykładowo - nie skorzystanie przez stronę z przysługującego jej środka zaskarżenia z powodu ciężkiej choroby, katastrofy, klęski żywiołowej lub błędnej informacji udzielonej przez pracownika sądu. W okolicznościach niniejszej sprawy nie występuje taki wyjątkowy wypadek. Doręczenie zawiadomienia o terminie posiedzenia było prawidłowe, nastąpiło do rąk męża skarżącej, który podjął się oddać przesyłkę adresatce. Nieobecność skarżącej na posiedzeniu nie usprawiedliwiała spóźnionego złożenia zażalenia na postanowienie oraz spóźnionego wystąpienia o przywrócenie terminu na wniesienie zażalenia. Został odrzucony wniosek skarżącej o przywrócenie terminu, z powołaniem się na fakt, że skarżąca nie zachowała siedmiodniowego terminu do wniesienia tego wniosku po uzyskaniu informacji o nadaniu przeciwko niej klauzuli wykonalności. Twierdzenie zaś skarżącej o dowiedzeniu się o orzeczeniu w dniu 3 lutego 2006 r. nie odpowiada ustaleniom dokonany przez Sąd Okręgowy i podzielonym następnie przez Sąd Apelacyjny, że to dowiedzenie się miało miejsce w dniu styczniu 2006 r.

Posiedzenie w sprawie nadania klauzuli wykonalności odbyło się w kwietniu 2005 r., natomiast korzystna dla skarżącej uchwała Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 21/05 („Tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej, opatrzonemu na podstawie art. 778¹ k.p.c. klauzulą wykonalności przeciwko wspólnikowi tej spółki, sąd nie może nadać klauzuli wykonalności w trybie art. 787 k.p.c. przeciwko jego małżonkowi”) zapadła 12 maja 2005 r., a została opublikowana w OSNC 2006, nr 4, poz. 58. Należy ponadto podkreślić, że nawet po wydaniu uchwały Sąd orzekający nie jest związany jej treścią, ale uwzględnia moc zawartych w niej argumentów. Dlatego odmienne od wydanej później uchwały Sądu Najwyższego stanowisko Sądu Okręgowego nie może być tylko z tego powodu uznane za naruszające podstawowe zasady porządku prawnego lub konstytucyjne wolności albo prawa człowieka i obywatela (art. 424¹ § 2 k.p.c.). Orzeczenie Sądu nie narusza zasad porządku prawnego, a jedynie zajmuje stanowisko odmienne od późniejszego stanowiska Sądu Najwyższego, przy czym samo wystąpienie o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, wynikiem którego było podjęcie uchwały w sprawie III CZP 21/05, potwierdza sporność kwestii nadania klauzuli wykonalności i możliwość reprezentowania różnych stanowisk. Należy zatem przyjąć, że orzeczenie Sądu Okręgowego nie jest niezgodne z prawem w znaczeniu przyjmowanym w wykładni przepisów o skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a przez to nie zachodzi potrzeba dalszego badania, czy powoduje ono skutki w sferze wolności i praw skarżącej. Zresztą w postanowieniu z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05 (OSNC 2006, nr 1, poz. 16), Sąd Najwyższy stwierdził, że od postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje (art. 424¹ § 1 k.p.c.).

Skarga podlegała więc odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c.